

GLOSSARI

JOAQUIM RAMIS

Antoni i Miquel Jauri - Reus, 24-9-1882 - Móra D.E., 30-5-1943. Llicenciat en medicina a Barcelona (1907). Fundador i director de la col·lecció de «Monografies Mèdiques» (1925-1937), formada per 104 volums. Editor de les publicacions «La Sirena» (1918). La seva implicació socio-política el portà a una activitat política important en el si d'una ideologia catalana i socialista, pel que sofrí empresonament en dues ocasions. Fou elegit parlamentàment diputat a Cortes i proclamada la República, fou alcalde de Barcelona (1931-1933).

Antoni de Bona, Assunçió - Zamora, 20-4-1912 - Tarragona, 16-6-1990. Llicenciat en medicina a Valladolid (1935). Especialitzat en pediatria, es traslladà a Tarragona (1947). Responsable de l'hospitalització pediàtrica a l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla (1950-1967). Cap de Servei de Pediatria a l'Hospital Joan XXIII de Tarragona (1967-1982).

Antoni i Martínez, Xavier - Zamora, 28-4-1943. Llicenciat en medicina (1966) a Barcelona. Especialista en pediatria (Barcelona, 1968 i Washington, 1972), ha arribat estudiant al Children's Memorial Hospital (Oklahoma, EUA) i al The Montreal Children's Hospital (Montreal, Quebec). Membre adjunt del Departament de Pediatria de l'Hospital d'Infants de Bilbao (1972-1977), cap de Servei de Pediatria de l'Hospital Can Miralles d'Elvina (1977-1984), de l'Hospital Joan XXIII de Tarragona

GLOSSARI

IOAQUIM RAMIS

LES PERSONES

AIGUADER I MIRÓ, JAUME - Reus, 24-7-1882 / Mèxic D.F., 30-5-1943. Llicenciat en medicina a Barcelona (1907). Fundador i director de la col·lecció de «Monografies Mèdiques» (1926-1937), formada per 104 volums. Editor de les publicacions «La Sageta» (1928). La seva inquietud sòcio-política el portà a una activitat política important en el si d'una ideologia catalana i socialista, pel que sofrí empresonament en dues ocasions. Fou elegit repetidament diputat a Corts i proclamada la República, fou alcalde de Barcelona (1931-1933).

ALLUÉ DE HORNA, ANSELM - Zamora, 20-4-1912 / Tarragona, 16-6-1990. Llicenciat en medicina a Valladolid (1935). Especialitzat en pediatria, es traslladà a Tarragona (1947). Responsable de l'hospitalització pediàtrica a l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla (1950-1967). Cap de Servei de Pediatria a l'Hospital Joan XXIII de Tarragona (1967-1982).

ALLUÉ I MARTÍNEZ, XAVIER - Zamora, 28-4-1943. Llicenciat en medicina (1966) a Barcelona. Especialista en pediatria (Barcelona, 1968 i Washington, 1972), ha ampliat estudis al Children's Memorial Hospital (Oklahoma, EUA) i al The Montreal Children's Hospital (Montreal, Quebec). Metge adjunt del Departament de Pediatria de l'Hospital Infantil de Bilbao (1972-1977), cap de Servei de Pediatria de l'Hospital Can Misses d'Eivissa (1977-1984), de l'Hospital Joan XXIII de Tarragona

(1984-1992) i director mèdic d'aquest (1992-continua). Professor adjunt de pediatria a Barcelona (1966-1967), de fisiologia a Bilbao (1973-1977) i professor associat de pediatria del Camp de Tarragona (Universitat Rovira i Virgili) (1984-continua). Presidí el 5è. Congrés de Pediatres de Llengua Catalana (Tarragona, 1991). Vocal de la Societat Catalana de Pediatria (1987-1991).

ALSINA I BOFILL, JOSEP - Palafrugell (Baix Empordà), 21-6-1904. Llicenciat en medicina a Barcelona (1927). Ha cultivat la medicina interna i la nefrologia. Professor adjunt de Patologia Mèdica en la Universitat Autònoma de Barcelona (1934-1939). President de la Societat Catalana de Biologia (1963-1966), de l'Institut d'Estudis Catalans (1974-1978), de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears (1974-1978) i del Desè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana (1976). Col·laborador del *Diccionari Corachan* (1936), del *Vocabulari Mèdic* (1974, 1979, 1988) i del *Diccionari Enciclopèdic de Medicina* (1990).

ALTIRRIBA I VALLS, ORENCI - Esparreguera (Baix Llobregat), 14-9-1935. Llicenciat en medicina (1960) i doctorat (1974) a Barcelona. Especialitzat en pediatria, amplià estudis en el War Memorial amb Maurice Lust (Brussel·les). Cap de la Unitat de Neonatologia de l'Hospital Clínic (1967-1974) i de l'Hospital de Sant Pau (1974-continua). Encarregat de l'assignatura de Neonatologia de la Unitat Docent de l'Hospital de Sant Pau de la U.A. de Barcelona. Vicesecretari de la Societat Catalana de Pediatria (1966-1968).

ALZINA I MELIS, JOAN - Capdepera (Mallorca), 27-4-1889/ Madrid, 21-1-1979. Llicenciat en medicina a Barcelona. Fou director del Manicomi de Salt (Gironès), del de la Santa Creu de Barcelona i de l'Institut Municipal de Vil·la Joana.

ARAGÓ I MITJANS, IGNASI - Barcelona, 5-3-1916. Llicenciat en medicina (1938) i doctorat (1960) a Barcelona. Pediatre que ha desenvolupat part de la seva activitat a la Protecció de Menors, a través de l'Oficina del Nen (1943-1988) i de la qual en fou director (1967-1968). Impulsor dels estudis sobre organització sanitària i en especial sobre gestió hospitalària, dels que fou un dels pioners a Catalunya. Fundador i director (1963-1969) del Centre Tècnic d'Estudis Hospitalaris. Fundador de l'Associació per al Desenvolupament Hospitalari, de la qual fou president. Autor de diferents publicacions sobre hospitals i gestió sanitària. Ha exercit la docència sobre doctrina hospitalària en diferents tribunes. Secretari de la Societat Catalana de Pediatria (1954-1958).

ARGEMÍ I FONTANET, JOAN - Sabadell, 5-2-1917. Llicenciat en medicina a Barcelona (1941). Exerceix la pediatria a Sabadell on ha desenvolupat una tasca important com a director mèdic de la Clínica Infantil del Nen Jesús (1957-1984). Subdirector i professor de pediatria de l'Escola d'Infermeria de Sabadell. Regidor de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell (1957-1961), impulsà l'atenció als disminuïts psíquics i als afectats de sordesa-mudesa. Vocal de la Societat Catalana de Pediatria (1953-1954). President de la Filial del Vallès Occidental de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears (1987-1991).

ARGEMÍ I RENOM, JOSEP - Sabadell, 29-8-1945. Llicenciat en medicina (1968) i doctorat (1973) a Pamplona. Especialitzat en pediatria a l'Hospital de Navarra (1968-1971). Professor adjunt a la Càtedra de Pediatria de Barcelona (1972-1975). Professor agregat de Pediatria de Cadis (1975-1978) i catedràtic (1978-1984). Professor Associat de la Càtedra de Pediatria de Barcelona i director de la Clínica Infantil del Nen Jesús de Sabadell (1984-

1986). President del Comitè de Docència i subdirector mèdic d'Activitats de Docència i Recerca del Consorci Hospitalari del Parc Taulí de Sabadell (1986-continua).

BACARDÍ I PONS, RAMON - Barcelona, 10-6-1924. Llicenciat en medicina (1949) a Barcelona. Especialitzat en pediatria. Membre del Consell Assessor sobre Accidents en la Infància del Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya; del Comitè de Prevenció d'Accidents de la Infància de la Societat Catalana de Pediatria i membre fundador del Centre d'Anàlisi i Programació Sanitària. President de la Filial del Baix Llobregat de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques. Vicepresident (1983-1991) i president (1991-continua) de la A.M.I.E.V. Redactor en cap dels «Annals de Medicina» (1976-continua). Vocal forà de la Societat Catalana de Pediatria (1965-1967).

BALANZÓ I CABOT, EMILI - Barcelona, 1-1-1908. Llicenciat en medicina (1931) a Barcelona i doctorat (1941) a Madrid. Especialitzat en pediatria, ha treballat preferentment a la Casa de Maternitat, de la qual ha estat metge intern, metge de número i director poc abans de la seva jubilació (1978). Secretari de la Societat Catalana de Pediatria (1943-1947) i vocal (1952-1953).

BALLABRIGA I AGUADO, ÀNGEL - Saragossa, 2-10-1920. Llicenciat en medicina a Barcelona (1943), doctorat a Madrid (1945). Especialitzat en pediatria, amplià estudis amb E. Glanzmann (Berna), E. Freudenberg (Basilea), Jacottet (Lausana), A. Wallgren (Estocolm) i M. Lelong (Paris). Professor agregat de l'Escola de Pediatria i Puericultura de la Universitat de Barcelona (1956) i de l'Escola de Puericultura de Barcelona. Director de l'Institut Provincial de Prematurs (1959-1965). Director de la Clínica Infantil de la Vall d'Hebron (1965-

1990). Catedràtic de Pediatria (1971) i professor emèrit des de 1990. President del Club Europeu per a la investigació pediàtrica (1962-1964). President del 8è. Congrés de Pediatria de l'Orient Mitjà i Mediterrani (Barcelona, 1972). President del 16è. Congrés Internacional de Pediatria (Barcelona, 1980), i del 7è. Congrés Europeu de Medicina Perinatal (Barcelona, 1980).

BARNILS I GIOL, PERE - Centelles (Osona), 1882 / Barcelona, 1933. Filòleg i foneticista. Es doctorà a Halle (Alemanya) i féu pràctiques de laboratori de fonètica a París. Organitzà el laboratori de fonètica de l'Institut d'Estudis Catalans (1917) i dirigí l'Escola Municipal de Sords-Muts (1928-1933).

BARRAQUER I ROVIRALTA, JOSEP ANTON - Barcelona, 1852 / 27-4-1924. Llicenciat en medicina a Barcelona (1877). Fou un dels iniciadors de l'escola d'oftalmologia catalana moderna. L'any 1879 fundà un dispensari d'oftalmologia a l'Hospital de la Santa Creu que dirigí fins a l'any 1910. Catedràtic de l'especialitat a la Facultat de Medicina de Barcelona fins a la seva jubilació l'any 1921. Un dels fundadors de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques que presidí posteriorment (1904-1906).

BARTRINA I THOMAS, JOSEP M. - Barcelona, 27-12-1877 / 20-6-1950. Llicenciat en medicina a Barcelona (1900) i doctorat a Madrid (1901). Amplià estudis de cirurgia urològica a l'Hospital Necker (París), al costat de Guyon i Joaquín Albarrán. Catedràtic de Patologia Quirúrgica de la Facultat de Medicina de Barcelona (1911-1949).

BARTUMEUS I CASANOVAS, ANTONI - Barcelona, 1856 / Cadaqués (Alt Empordà), 2-3-1935. Llicenciat en medicina a Barcelona (1877). Cirurgià de l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona. Secretari general de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències

Mèdiques de Catalunya (1885-1886) i president del Col·legi de Metges de Barcelona (1907-1923).

BASSOLS I IGLESIAS, CLAUDI - Barcelona, 1-8-1886/28-10-1970. Es llicencià en medicina a Barcelona (1907). Director del Laboratori Psicotècnic del Tribunal Tutelar de menors. Col·laborà amb Lluís Folch i Torres en l'Institut Torremar de Vilassar de Dalt. Fundador i director de la revista «Infantia Nostra». En finalitzar la Guerra Civil fundà i dirigí l'Institut Pro-Infància a Barcelona. President de la Societat Catalana de Pediatria (1932-1934).

BLANC I BENET, JOSEP - Barcelona, 1856 / la Canonja (Tarragonès), 6-3-1923. Llicenciat en medicina a Barcelona. Director del dispensari infantil de l'Hospital del Sagrat Cor de Barcelona. Membre actiu de la Societat Mèdico-farmacèutica dels Sants Cosme i Damià i de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona. Es preocupà per problemes higiènics, socials i deontològics des d'una òptica de l'ortodòxia catòlica.

BOIX OCHOA, JOSÉ - València, 9-9-1936. Llicenciat en medicina a València, va ampliar estudis de cirurgia pediàtrica a Bremen, amb F. Rehbein (1960-1965). Especialista en puericultura (1975) i en cirurgia pediàtrica (1980). Cap del Departament de Cirurgia Pediàtrica de l'Hospital Materno-Infantil de la Vall d'Hebron. Professor de Cirurgia Pediàtrica. Secretari General de la Federació Mundial d'Associacions de Cirurgia Pediàtrica (1983-continua). Vicepresident de l'Associació Espanyola de Pediatria (1976-1980).

BONET I RODÉS, JAUME - Barcelona, 17-4-1922. Llicenciat i doctorat en medicina a Barcelona. Assistent al Servei de Pediatria de l'Hospital de Sant Pau (1951-1955), metge auxiliar (1955-1964), metge adjunt (1964-1967), subdirector (1967) i director

(1967-1971). Professor de Malalties de la Infància i Puericultura de l'Escola d'Infermeria de l'Hospital de Sant Pau (1954-1971). Vocal de la Societat Catalana de Pediatria (1955-1957).

BOSCH I BANYERAS, JOSEP M. - Barcelona, 7-8-1940. Llicenciat en medicina a Barcelona (1965). Pediatre de l'Hospital Infantil de la Vall d'Hebron de Barcelona, en fou cap de secció. Cap del Servei de Pediatria de l'Hospital de Granollers (1987). Director general de Planificació i Ordenació Sanitària de la Generalitat de Catalunya (1989-1993). Actiu membre de la Societat Catalana de Pediatria, fou director del seu «Butlletí» (1979-1981), vicepresident (1984-1988) i president (1988-1992).

BOTEY I SALA, JAUME - Barcelona, 9-12-1928. Llicenciat en medicina a Barcelona (1952). Pediatre de la Clínica Infantil de l'Hospital de la Vall d'Hebron, fou cap de secció del Departament de Lactants (1966) i de la secció d'Al·lèrgia i Immunologia Clínica a partir del 1974. Vicepresident de l'Associació Espanyola de Pediatria (1980-1983); membre fundador de la Societat Catalana d'Al·lèrgia i Immunologia Clínica i president (1984-1988); president de la Societat Catalana de Pediatria (1976-1980).

BROSSA I BOSQUE, AUGUST - Barcelona, 3-11-1887 / 25-12-1973. Llicenciat en medicina (1909). Treballà de manera preferent a la Casa de Maternitat de Barcelona i fou cap de la secció de Pediatria de l'Institut Provincial. Juntament amb Salvador Goday i Joan Casasayas foren els iniciadors de la Societat Catalana de Pediatria; ocupà la secretaria en la primera Junta de govern (1926-1928) i més endavant la presidència (1951-1954). President del Col·legi de Metges de Barcelona (1933) i del de Catalunya (1933-1939).

CALAFELL I GIBERT, PERE - Barcelona, 15-11-1907 / Benicàssim (La Plana Alta), 1-11-1984. Llicenciat en medicina a Barcelona (1930). Professor adjunt de pediatria a la Universitat Autònoma de Barcelona (1934-1938). Ha estat un dels màxims impulsors de la pediatria social a Catalunya i tingué una activa participació en l'Ajut Infantil de Reraguarda (1937-1939), en dispensaris suburbials, guarderies i a l'Escola d'Assistents Socials, de la que fou professor. Exercí un mestratge d'una gran transcendència científica i cívica. Vicepresident primer de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears (1959-1964). Vicepresident de la Societat Catalana de Pediatria (1952-1955) i president (1955-1960).

CALLÍS I BRACONS, LLUÍS - Barcelona, 17-3-1933. Llicenciat en medicina (1956) i doctorat (1963) a Barcelona. Especialitzat en pediatria, amplià estudis a l'«Hôpital des Enfants Malades» (París), amb Pierre Royer i posteriorment, becat per la O.M.S, a Berna i novament a París. Especialitzat en nefrologia, és fundador de la Secció de Nefrologia de l'Associació Espanyola de Pediatria, de la Societat Espanyola de Nefrologia i de l'«European Society for Pediatric». Assistent a l'Hospital Materno-Infantil de la Vall d'Hebron, és cap de Servei de Nefrologia Pediàtrica des de 1966 i continua. Ha estat tresorer de la Societat Catalana de Pediatria (1966-1968).

CALMETTE, ALBERT-LÉON - Niça (Provença), 1863 / París, 1933. Bacteriòleg francès, director dels Instituts Pasteur de Saïgon (1891) i de Lila (1894), on fou professor de bacteriologia. Entre les seves nombroses aportacions a la profilaxi, diagnòstic i tractament de malalties infeccioses, s'ha d'esmentar les referents al bacil atenuat de la tuberculosi, que donà lloc a la vacunació preventiva amb el vací B.C.G., en col·laboració amb Camille Guerin.

CAMBRODÍ I ALDOMÀ, ANTONI - Les Borges Blanques, 9-9-1910. Llicenciat en medicina a Barcelona (1933) i doctorat a Madrid (1935). Amplià estudis de pediatria i puericultura a París (1934). Ha exercit la pediatria assistencial fins la seva jubilació (1980) i s'ha dedicat preferentment a la deficiència mental, de la qual ha estat el capdavanter a les comarques de la Terra Ferma. Autor d'un mètode d'exploració del deficient mental (Mètode Dimensional Cambrodí). Director del Centre Residencial de minusvàlids psíquics de Torrefarera (Segrià) i assessor psico-pedagògic de les Escoles Verge del Mar i Estela (Tarragona) i de l'Institut de Psicologia Evolutiva Defectiva (Tarragona). Director i professor de Psicologia a l'Escola d'Assistents Socials de Lleida. Vocal de la Societat Catalana de Pediatria (1957-1959).

CAMPISTOL I VILA, JOSEP - Girona, 7-12-1922. Llicenciat en medicina a Barcelona (1947) i doctorat (1950). Metge intern de la càtedra de pediatria de l'Hospital Clínic de Barcelona fins 1950. Ha exercit sempre a Girona on ha organitzat cursos de formació continuada, de divulgació pediàtrica a pares i educadors i reunions entre les Societats de Pediatria Francesa (Secció del Llenguadoc) i la Catalana. Assisteix mensualment al servei del Professor Roger Jean de l'«Hôpital Saint Charles» de Montpeller. Ha estat nomenat consultor en Pediatria Extrahospitalària. Vocal de la Societat Catalana de Pediatria (1971-1973).

CANIVELL I ARTAL, FRANCESC - Barcelona, 3-2-1919/ 10-10-1985. Assistent a la Clínica Infantil de l'Hospital Clínic, fou cap de Secció i secretari de redacció d'«Archivos de Pediatria». Secretari de la Societat Catalana de Pediatria (1952-1954).

CANTAVELLA I CERDÀ, FRANCESC - Vila-real (Plana Baixa), 23-8-1915. Llicenciat en medicina (1941) a Bar-

celona. Especialitzat en pediatria ha treballat preferentment en l'organització de la Protecció de Menors de l'Oficina del Nen. Últimament la seva activitat s'ha decantat cap a l'estudi i tractament dels problemes psicològics infantils.

CARBONELL I ESTRANY, MARTÍ - Barcelona, 21-2-1937. Llicenciat en medicina (1962) a Barcelona. Pediatre de la Casa de Maternitat des de 1962. Cap de Divisió dels Serveis Centrals de la Casa de Maternitat (1982 - continua).

CARBONELL I ESTRANY, XAVIER - Barcelona, 24-10-1942. Llicenciat en medicina (1965) i doctorat (1990) a Barcelona. Amplià estudis al «Children's Oklahoma Hospital» amb Tomàs Rúbio (1968). Metge de la Casa de Maternitat, ha estat metge adjunt (1968-1982), cap del Departament de Neonatologia (1982-1991) i cap de la Divisió de Pediatria (1985-continua). Vocal de la Societat Catalana de Pediatria (1970-1972).

CARBONELL I JUANICO, MARTÍ - Barcelona 23-5-1907 / 17-9-1981. Llicenciat en medicina (1929). Desenvolupà gran part de la seva activitat professional a la Secció de Pediatria i Puericultura de la Casa de Maternitat, d'on fou cap clínic de la Secció Infantil (1935) i posteriorment director de l'Institut Provincial de Puericultura. President de la Societat Catalana de Pediatria (1963-1966). És autor de molts treballs i diferents llibres, entre d'ells *El nadó de risc elevat*, en col·laboració amb els seus fills Martí i Xavier Carbonell i Estrany.

CARDENAL I FERNÁNDEZ, SALVADOR - València 1-9-1852 / Barcelona, 23-4-1927. Llicenciat en medicina a Barcelona (1875). Deixeble de Letamendi, Bilhroth i Kocher. L'any 1879 fou nomenat vicedirector i l'any 1883 director de l'Hospital del Sagrat Cor que continuà fins a la seva mort, on formà

una important escola de cirurgia. Fou un pioner en la divulgació dels mètodes antisèptics. Un dels fundadors d'«El Laboratorio» i president de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya (1893-1895) i de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona (1901-1910). Catedràtic honorari de la Facultat de Medicina de Barcelona.

CASASA I CARBÓ, JOSEP MARIA - Barcelona, 13-6-1933. Llicenciat en medicina (1957) i doctorat (1976) a Barcelona. Pediatre especialitzat en cirurgia infantil amb Emili Roviralta. Cap de Secció de Cirurgia Pediàtrica Digestiva a la Clínica Infantil de la Vall d'Hebron. És membre de diferents societats estrangeres de cirurgia pediàtrica. Vicesecretari de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears (1976-1980). Membre actiu de la Societat Catalana de Pediatria, ha estat tresorer (1964-1966), vicepresident (1984-1988), i president (1992-continua).

CASASAYAS I CUCURELLA, JOAN - Manresa 1887 / Barcelona. 1926. Professor auxiliar d'anatomia i de pediatria i metge numerari de la Casa de Maternitat, on creà escola. Juntament amb Salvador Goday i August Brossa foren els iniciadors de la Societat Catalana de Pediatria, que no arribà a veure-la en funcionament per la seva prematura mort.

CASASSAS I SIMÓ, ORIOL - Sabadell, 1-9-1923. Llicenciat en medicina a Barcelona (1949). Especialitzat en pediatria sota el mestratge de Sala i Ginabreda. Ha estat vicepresident del Segon Congrés Internacional d'Història de la Medicina Catalana (1975), ha presidit la Societat Catalana de Pediatria (1974-1976), el Primer Congrés de Pediatres de Llengua Catalana (Girona, 1978), la Societat Catalana de Biologia (1979-1981), l'Acadèmia de Ciències Mèdiques (1978-1982) i el Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana (Andorra,

1988). Ha format part del secretariat de redacció de la col·lecció «Monografies Mèdiques» i del comitè executiu del Congrés de Cultura Catalana (1975-1977). Ha publicat *La medicina catalana del segle XX* (1970) i ha dirigit la redacció del *Diccionari Enciclopèdic de Medicina* (1990). És membre de l'Institut d'Estudis Catalans des de 1985.

CERVERA I ASTOR, LEANDRE - Barcelona, 12-8-1891 / 22-7-1964. Llicenciat en veterinària a Saragossa (1911) i en medicina a Barcelona (1914). Treballà amb Jesús Bellido al Laboratori de Fisiologia i amb Ramon Turró al Laboratori Municipal. Fundador i posteriorment secretari i president (1935-1963) de la Societat de Biologia de Barcelona. Director del Laboratori de Patologia dels Serveis Tècnics d'Agricultura de Catalunya, fins que fou destituït per la Dictadura (1924). Fundador i redactor en cap de la revista «La Medicina Catalana» (1933-1938). Després de la Guerra Civil tingué greus dificultats per la seva actitud democràtica i catalana.

CLARET I COROMINAS, ISIDRE - Barcelona, 13-3-1926. Llicenciat en medicina a Barcelona (1950). Cirurgià pediàtric. Cap de Servei de cirurgia infantil a l'Hospital Clínic de Barcelona, a l'Hospital de Sant Joan de Déu i del Centre de Nadons de la Diputació Provincial de Barcelona. President de la Secció de Cirurgia Pediàtrica de l'Associació Espanyola de Pediatria i de la Comissió Estatal de Cirurgia Pediàtrica. Secretari General del XIV Congrés Espanyol de Pediatria (1979); professor titular de Pediatria a la Facultat de Medicina de Barcelona (1987). President de la Societat Catalana de Pediatria (1980-1984).

COLL I BOFILL, JOAN - Metge auxiliar de la Casa Provincial de Maternitat de Barcelona de finals de segle XIX i començament del XX. Iniciador i

fundador del dispensari de l'Hospital del Sagrat Cor de Jesús per a infants pobres i malalts.

COMENGE I FERRER, LLUÍS - Madrid, 17-2-1854 / Barcelona, 12-1-1916. Llicenciat en medicina a València (1875). Traslladat a Barcelona entrà al Laboratori Microbiològic Municipal, del qual fou sotsdirector (1888) i director de la secció d'Higiene Pràctica (1891). President de l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya i més tard director de l'Institut Municipal d'Higiene de Barcelona. Autor de diversos treballs, són remarcables els d'història de la medicina catalana, *La medicina en Cataluña* (1896) i el *Receptari de Manresa* (1899).

CÓRDOBA I RODRÍGUEZ, JOAN - Manila 23-9-1885 / Barcelona 16-7-1974. Llicenciat en medicina a Barcelona (1908). Professor auxiliar de pediatria, renuncià per disparitat amb la conducta del catedràtic Martínez Vargas. Fou un dels fundadors de la Societat Catalana de Pediatria, de la qual fou el segon president (1929-1931) i l'iniciador del seu «Butlletí». L'any 1927 fou nomenat metge de la Protecció de Menors. Tingué una gran activitat en el camp de la pediatria social: membre de la Comissió d'Higiene de la Infància, de la Lluita Antituberculosa, del Comité d'Higiene Social Infantil de la Societat Catalana de Pediatria, director general d'Assistència Social de la Generalitat de Catalunya. L'any 1941 organitzà l'Oficina del Nen com organisme de la Junta Provincial de Protecció de Menors. El 1945 fou cap d'estudis de l'Escola de Puericultura i el 1948 secretari general.

CÓRDOBA I RODRÍGUEZ, JOSEP - Múrcia, 10-7-1884 / Barcelona, 28-12-1955. Estudià medicina a Barcelona i amplià estudis a París. Cultivà la psicopatologia de la infància. Fundador de l'Institut Mèdic i Psicològic per a infants subnormals (1915). Director de la Fundació Dolsa de l'Institut

Frenopàtic. Fundador i primer president de la Societat de Neuropsiquiatria Infantil (1950).

COROMINAS I BERET, FREDERIC - Barcelona, 15-7-1925. Llicenciat en medicina a Barcelona (1949) i doctorat (1966). Amplià estudis de neurologia i pediatria a Londres (1953-1954, 1963 i 1964), a Paris (1954, 1957 i 1960) i a Chicago (1955-1956). Cap del Servei de Poliomièlitis i de reanimació neuro-respiratòria de l'Hospital de Ntra. Sra. del Mar (1957-1982). Cap del Servei de Neuropediatria de l'Institut Neurològic Municipal (1975-1982). Professor encarregat de Càtedra a la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona (1968-1985). Professor adjunt de Patologia General a la Facultat de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona (1975-1982). Secretari de la Societat Catalana de Pediatria (1961-1965). Secretari General (1964-1972) i vicepresident primer (1972-1980) de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears. President de la Societat Catalana de Neuropsiquiatria Infantil (1975-1977).

COROMINAS I PEDEMONTTE, FREDERIC - Banyoles (Pla de l'Estany), 21-10-1878 / Barcelona, 19-4-1957. Llicenciat en medicina (1900) a Barcelona i doctorat (1901). Amplià estudis a París, on s'especialitzà en pediatria. Presidí la Societat dels Sants Cosme i Damià. Membre de la Real Acadèmia de Medicina de Barcelona, en fou president (1949-1957).

COROMINAS I VIGNEAUX, JÚLIA - Barcelona, 16-10-1910. Llicenciada en medicina a Barcelona. Especialitzada en pediatria, amplià estudia a l'Escola de Puericultura de la Facultat de Medicina de Paris (1938-1939) i estudià psiquiatria i psicologia infantil a Londres (1947-1948). Treballà per a la rehabilitació d'infants afectats de paràlisi cerebral a la «Tavistok Clinic» de Londres i inicià la seva

cura i tractament a l'Hospital del Sagrat Cor de Barcelona. Cofundadora del Centre Pilot Arcàngel Sant Gabriel de Paràlisi Cerebral de Barcelona (1961), que dirigí uns anys. Consultora del Centre d'Estimulació Precoç del mateix Hospital. Cofundadora i presidenta (1971-1977) de la Societat Espanyola de Psicoanàlisi i del Centre de Formació de psicoterapeutes psicoanalítics.

CORTÉS I LLADÓ, ANTONI - Gràcia (Barcelona), 5-10-1887 / Sevilla, febrer-1981. Llicenciat en medicina a Barcelona (1911) i doctorat a Madrid (1912). Catedràtic de Patologia Quirúrgica a Salamanca (1918) i a Sevilla (1919). Fou assessor de la Mancomunitat de Catalunya per a l'adquisició de llibres científics per a la Biblioteca de Catalunya.

CRUZ HERNÁNDEZ, MANUEL - Màlaga, 29-12-1926. Llicenciat en medicina a Granada (1951). Professor adjunt de Pediatria a Granada (1957-1957). Catedràtic de Pediatria de Cadis (1957-1964) i de Barcelona (1964-1992). Professor emèrit de la Universitat de Barcelona (1992-continua). És autor d'un *Tratado de Pediatría*, del qual s'han fet sis edicions, d'un *Manual de exploración pediátrica* i d'un gran nombre de publicacions nacionals i estrangeres. Director de la revista «Archivos de Pediatría» (1964-1992), secretari d'«Actualidad Pediátrica» i de l'edició espanyola de «Currents Problems in Pediatrics».

CUBELLS I RIERÓ, JOSEP - Barcelona, 11-9-1936. Llicenciat en medicina (1960) i doctorat (1983) a Barcelona. Assistent al Departament de Pediatria de l'Hospital de Sant Pau, fou Cap d'hospitalització (1973-1977) i director (1977 i continua). Estudià hematologia pediàtrica a Nova York amb Carl Smith i posteriorment ha tingut una gran dedicació a l'oncologia infantil. Ha estat secretari (1983) de la Secció d'Hematologia pediàtrica de

l'Associació Espanyola de Pediatria, i posteriorment president. Professor Titular de Pediatria. Tresorer de la Societat Catalana de Pediatria (1974-1976).

DEXEUS I FONT, SANTIAGO - Sils (La Selva), 5-5-1897 / Barcelona, 17-5-1973. Llicenciat en medicina (1917) i doctorat (1924) a Barcelona. Professor adjunt de tocològia a Saragossa (1927). Treballà a la Maternitat de Barcelona des de 1934, de la que fou director (1949-1967). Imprimí una orientació quirúrgica a la toco-ginecologia i féu una tasca de divulgació i de docència important. Fundà i dirigí la revista «Progresos de Obstetricia y Ginecologia».

DOMÈNECH I ALSINA, JOSEP - Barcelona, 23-6-1904/ 12-8-1992. Llicenciat en medicina a Barcelona. Amplià estudis de pediatria a Estrasburg. Treballà en la lluita antituberculosa en el dispensari Torres Amat de Barcelona. Fou vocal de la Societat Catalana de Pediatria (1933-1935).

DOMÈNECH I MONTANER, LLUÍS - Barcelona, 1850-1923. Arquitecte, historiador i polític. Catedràtic de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona (1875), i director des de 1901. La seva personalitat innovadora i el conjunt de la seva obra arquitectònica, fan que hom el consideri una de les màximes figures del modernisme mundial. Fou president de la Lliga de Catalunya i de la Unió Catalanista i un dels organitzadors de l'Assemblea que aprovà les Bases de Manresa.

DOMINGO I SANJUAN, PERE - Tarragona, 1896 / Barcelona 1-8-1979. Llicenciat en medicina a Barcelona i doctorat a Madrid (1920). L'any 1917 ingressà al Laboratori Municipal. Professor auxiliar d'Higiene (1925). Col·laborà amb el Servei d'Assistència Social del Tuberculós. Secretari de la Societat

Catalana de Biologia (1926) i president en dues ocasions (1930-1932 i 1967-1969). President de l'Institut d'Estudis Catalans (1970-1978) i de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona (1971-1979).

ESPAÑOL I BORÉN, TERESA - Reus, 23-11-1942. Llicenciada en medicina (1967) i doctorada (1975) a Barcelona. Pediatra a la Clínica Infantil de l'Hospital de la Vall d'Hebron, especialitzada en Immunologia a la Universitat de Londres (1973). Cap de la Unitat d'Immunologia de l'Hospital de la Vall d'Hebron, treballa en malalties per defectes immunitaris congènits i adquirits. Ha estat membre de la Junta de Govern de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques (1980-1984) i responsable de diferents reunions internacionals sobre problemes immunitaris.

ESTAPÉ I RODRÍGUEZ, FABIÀ - Port Bou (Alt Empordà), 1923. Catedràtic d'Economia Política. Rector de la Universitat de Barcelona (7-11-1969 / 27-1-1971 i 9-8-1974 / 22-11-1976).

FAJARDO I MATEOS, CARLES - Nasqué a Múrcia / Morí a Barcelona (1971). Estudià medicina a Barcelona i a Saragossa, on es llicencià. Assistí com a pediatre a l'Hospital de Nens («Hospital de Niños Pobres»), essent-ne director des de 1949 fins a la seva mort.

FARGAS I ROCA, MIQUEL ÀNGEL - Castellterçol (Vallès Occidental), 4-12-1858 / Barcelona, 22-2-1916. Fou catedràtic de Ginecologia a la Facultat de Medicina de Barcelona (1893-1916). President de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya (1897-1898 i 1902-1904) de la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona (1914) i de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans (1911-1916). Presidí el primer Congrés de Metges de Llengua Catalana (1913). Participà activament

en la vida política i socio-cultural de Catalunya, i defensà l'autonomia universitària en els camps científic, administratiu i econòmic.

FERNÁNDEZ ÀLVAREZ, EMILI - Meira (Lugo), 1-2-1936. Llicenciat en medicina (1961) i doctorat (1988) a Barcelona. Amplià estudis a París (1964). Especialista en neurologia (1965) i en pediatria (1975). Professor de l'Escola Professional de Pediatria de la Facultat de Medicina de Barcelona (1974-1976); professor associat de l'Àrea de Pediatria (1989-1991) i professor titular interí (1991-continua). Fundador de la «Société Européenne de Neurologie Pédiatrique», de la que ha estat president i del Congrés que celebrà a Barcelona (1988). President de la Societat Espanyola de Neurologia Pediàtrica i del Primer Congrés Espanyol de Neurologia Pediàtrica (Barcelona, 1982).

FERRAN I CLUA, JAUME - Corbera de Terra Alta, 2-2-1852 / Barcelona, 22-11-1929. Llicenciat en medicina a Barcelona (1873). El 1874 fou comissionat per estudiar una epidèmia de còlera a Marsella, i al retorn, en el seu laboratori de Tortosa, preparà un vaccí anticolèric (1875) que aplicà massivament al País Valencià. Director del Laboratori Microbiològic Municipal de Barcelona (1886), féu descobertes en el camp de la vaccinoteràpia antitífica, antiràbica i més endavant perfeccionà el vaccí anticolèric de Pasteur. L'any 1906 deixà el Laboratori Municipal i continuà investigant en l'Institut Ferran de la Sagrera (Barcelona). Tingué una actitud científico-clínica poc prudent, pel qual fou activament combatut.

FERRER PI, SANTIAGO - Vilanova i La Geltrú, 23-8-1920. Llicenciat en medicina (1944) i doctorat (1972) a Barcelona. Ha desenvolupat gran part del seu treball en la càtedra de Pediatria de l'Hospital Clínic de Barcelona, amb els Professors Rafael

Ramos i Manuel Cruz, en la qual ha estat cap de Servei de Nadons, cap del Servei de Lactants i cap del Servei de Medicina de la segona infància. Professor titular de pediatria i de l'Escola de postgrau. Col·laborador en les diferents edicions del *Tratado de Pediatría* del professor Manuel Cruz. Vicepresident de la Societat Catalana de Pediatria (1964-1966).

FIGUERAS I AMAT, JOAN - Vilabella del Camp (Alt Camp), 24-6-1907 / Valls (Alt Camp), 29-5-1975. Exercí la pediatria a la comarca de l'Alt Camp. Fou el primer vocal forà de la Societat Catalana de Pediatria (1952).

FIGUERAS I FIGUERAS, GONÇAL - Madrid, 14-8-1932. Llicenciat en medicina (1956) i doctorat (1979) a Barcelona. S'especialitzà en pediatria amb Josep M. Sala Ginabreda a l'Hospital del Mar, on treballà fins 1983, especialment en malalties infeccioses, al·lèrgia i neuropediatria. Cap del Servei de Pediatria de l'Hospital de l'Esperança (1983-continua). Exerceix docència des de 1973 i és professor titular des de 1989. Ha format part de la Junta de Govern de la Societat Catalana de Pediatria (1969-1971).

FOLCH I CAMARASA, LLUÍS - Barcelona, 1913. Llicenciat en medicina a Barcelona. Especialitzat en trastorns psicològics, socials o educatius de la infància i adolescència. Fundador i director del Servei de Psiquiatria infantil de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau (1943-1986), de la Clínica Psiquiàtrica Universitària de l'Hospital Clínic (1950-1960) i de la Secció de Psiquiatria infantil de l'Hospital de Sant Joan de Déu (1960-1962). Professor de la Universitat de Barcelona (1956-1982). Director de l'Institut Torremar (1936-1982) per a nens deficients mentals. President de la Societat Catalana de Pedagogia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans i membre numerari del mateix.